

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/88/2021
Identifikačné číslo spisu:	1212208463
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1212208463.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu Slovenská národná galéria, so sídlom Riečna 1, 815 13 Bratislava, IČO: 00 164 712, zastúpeného PETKOV & Co s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 50 430 742, proti žalovanej T. R., bytom T. XX, XXX XX X., o zaplatenie 3.004 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 10C/204/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. novembra 2019 sp. zn. 16Co/248/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej voči žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. februára 2018 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej v plnom rozsahu trov konania vo výške, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že predmetom konania bolo vydanie bezdôvodného obohatenia 3.004 eur s príslušenstvom, ktoré malo vzniknúť neoprávneným vyplatením odmeny v takejto výške v januári 2011 žalovanej pracujúcej u žalobcu ako mzdová účtovníčka a personalistka. S poukazom na § 222 ods. 6 Zákonníka práce okresný súd konštatoval, že ide o špeciálnu právnu úpravu vydania bezdôvodného obohatenia vyžadujúcu splnenie dvoch zákonných predpokladov, ktorými sú dobromyseľnosť zamestnanca (preukazuje ju zamestnávateľ) a aplikácia objektívnej trojročnej premľacej lehoty, plynúcej od momentu vyplatenia peňažného plnenia zamestnancovi. Za nevyhnutné označil prihliadať na príčiny neplatnosti právneho úkonu s poukazom na § 17 ods. 3 Zákonníka práce, v zmysle ktorého, ak zamestnanec neplatnosť nevyvolal sám, nemôže mu byť neplatnosť právneho úkonu na ujmu. Návrh na vyplatenie odmeny pre žalovanú vypracovala a podpísala dňa 30.12.2010 N.. T., poverená generálnou riaditeľkou T.. H. W., L. na jej zastupovanie počas neprítomnosti z dôvodu dovolenky v dňoch 17.12.2010 až 31.12.2010. Podľa tvrdenia žalobcu sa poverenie pre N.. T.I. nevzťahovalo na udeľovanie odmien v zmysle druhého odseku článku V. Pracovného poriadku žalobcu.

Okresný súd žalobu zamietol, pretože žalobca nepreukázal, že žalovaná vedela alebo z okolností musela predpokladať, že jej vyplatená suma nepatrí, t. j. nekonala dobromyseľne a neplatnosť právneho úkonu zaviniła. Žalovaná, v rozhodnom čase priama podriadená N.. Š. a v druhom stupni N.. T., bola povinná rešpektovať ich príkazy, pri určení výšky odmeny nekonala svojvoľne (ako potvrdili uvedené svedkyne) a ani pri jej zúčtovaní, keď odmeny boli vyplatené všetkým zamestnancom žalobcu. Skutočnosť, že odmena žalovanej bola vyššia než u väčšiny zamestnancov, žalovaná aj jej nadriadené odôvodnili tým, že museli spracovať celú mzdovú a účtovnú agendu, týkajúcu sa vyplatenia odmien v práve v čase vianočných sviatkov, nečerpali dovolenku a pracovali aj nad rámec pracovného času. Počas následnej porady v januári 2011 generálna riaditeľka poďakovala všetkým trom zamestnankyniam práve za túto pracovnú činnosť. Z pokynu zriaďovateľa vyplynulo, že financie je nutné vyčerpať do 31.12.2010. Pokiaľ generálna riaditeľka v tom čase čerpala dovolenku a situáciu vyhodnotila tak, že nie je potrebné, aby sa sama podieľala, resp. kontrolovala celý proces ako jej to ukladá Pracovný poriadok, žalobca nemôže prenášať zodpovednosť vedúceho zamestnanca v celom rozsahu na podriadených. Ani po návrate z dovolenky a neskôr generálna riaditeľka nezistila akékoľvek pochybenia a svojvoľnosť pri vyplatení odmien, čo výrazne spochybňuje jej tvrdenie, že nedala pokyn na ich vyplatenie práve vo výške, v akej boli vyplatené a aj ďalšie viackrát zmenené tvrdenia ako vlastne konkrétne znel ústny pokyn v súvislosti s vyplatením odmien. Okresný súd tiež uviedol, že článok V. Pracovného poriadku ako výnimku z poverenia na zastupovanie explicitne neuvádza rozhodovanie o vyplatení jednorazových odmien, i keď uvádza organizačné a platové otázky. Nie je jednoznačné, či sa týka obmedzenia pri rozhodovaní vo veciach obligatórnych zložiek platu alebo aj fakultatívnych zložiek, medzi ktoré patrí odmena. Ak by aj poverenie bolo pre rozpor s týmto článkom Pracovného poriadku neplatné, túto neplatnosť nespôsobilá žalovaná a nemôže jej byť na ujmu. To, že ide o neplatný právny úkon a žalovaná o tom vedela, žalobca nepreukázal. Skutočnosť, že žalovaná tak ako všetci ostatní zamestnanci mala poznať a byť oboznámená s Pracovným poriadkom za daných okolností, takýmto dôkazom nie je. Nezanedbateľné je, že žalobca vyzval žalovanú na vydanie bezdôvodného obohatenia 01.06.2012, t. j. viac ako 16 mesiacov odo dňa vyplatenia odmeny, a to až na základe zistení kontrolného orgánu zriaďovateľa a po tom, ako sa žalovaná v apríli 2012 voči žalobcovi súdnou cestou domáhala zaplata 3.747 eur s príslušenstvom titulom nevyplatených osobných príplatkov. V uvedenom konaní (vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 6Cpr/2/2012) žalobca v postavení žalovaného vo svojej obrane okrem iného uvádzal, že žalovanej bola v mesiaci december 2010 vyplatená odmena 3.004 eur ako kompenzácia odobratých osobných príplatkov za rok 2010. Poverenie na zastupovanie počas dovolenky udelené N.. T. neobsahovalo žiadne výslovné obmedzenie a bolo podporené aj ústnym pokynom generálnej riaditeľky v tom, že N.. T. má zabezpečiť celú agendu ohľadom vyplatenia odmien, vrátane výpočtu ich výšky a vypracovania návrhových listov. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s princípom úspechu v konaní podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalovanej ako plne úspešnej strane sporu priznal podľa § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 26. novembra 2019 sp. zn. 16Co/248/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP) a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatujúc správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP). Zdôraznil, že zamestnanec je povinný bezdôvodné obohatenie vydať zamestnávateľovi len vtedy, ak vedel alebo musel z okolností predpokladať, že ide o peňažné plnenie nesprávne určené alebo omylom vyplatené. Dobrá viera sa môže uplatniť len vtedy, ak ide o čiastky vyplatené neprávom. Tam, kde zamestnanec poberal určité plnenie po práve, sa táto subjektívna kategória nemôže uplatniť. Dôkazné bremeno zaťažuje zamestnávateľa. Z obsahu článku V. Pracovného poriadku nemožno vyvodiť obmedzenie štatutárneho zástupcu či iného vedúceho zamestnanca, aby v rozsahu svojich vlastných právomocí preniesol oprávnenia na iného zamestnanca. Uvedené ustanovenie teda nevylučovalo oprávnenie generálnej riaditeľky, aby počas čerpania dovolenky poverila N.. T. na zastupovanie aj vo veciach týkajúcich sa platových otázok, konkrétne rozhodovania o odmenách. Uvedené ustanovenie môže mať obmedzujúce účinky iba vo vzťahu k zamestnancovi, ktorému bolo poverenie udelené v tom zmysle, že ak z obsahu poverenia nevyplývalo niečo iné, poverenie sa nevzťahovalo na organizačné

zmeny pracoviska a platové otázky zamestnancov. Žalovaná ako mzdová účtovníčka nebola povinná skúmať či overovať, či poverenie na zastupovanie udelené N.. T. bolo alebo nebolo vydané v súlade s Pracovným poriadkom. Nemohla preto nadobudnúť ani len dôvodnú pochybnosť, že N.. T.Ü. konala nad rozsah poverenia. Navyše vedomosť zamestnanca (§ 10 ods. 2 Zákonníka práce), ktorého sa poverenie priamo netýka (teda nie je povereným) o prekročení poverenia nie je viazané na objektívnu skutočnosť (že obmedzenie poverenia vyplýva z Pracovného poriadku), iba na jeho subjektívnu vedomosť o prekročení rozsahu poverenia. Generálna riaditeľka žalobcu vedela, že ku koncu roka 2010 majú byť pridelené finančné prostriedky na vyplatenie odmien aj o tom, že pridelené finančné prostriedky určené na odmeny boli rozdelené (30.12.2010) a reálne vyplatené (10.01.2011). Pokiaľ sama čerpala dovolenku v období od 17.12.2010 do 10.01.2011, nemohla rozhodovať o odmenách zamestnancov. Po návrate z dovolenky sa nezaujímal, kto, na základe akých kritérií a z akého dôvodu rozhodoval o odmenách počas jej neprítomnosti, naopak vec považovala za vybavenú a na pracovnej porade 11.01.2011 poďakovala N.. T. za mimoriadne pracovné výkony pri plnení urgentných úloh, zadaných v čase vianočných a novoročných sviatkov. Odvolacia argumentácia žalobcu založená na tom, že žalovaná vedela alebo z okolností musela predpokladať, že jej odmena nepatrí, pretože o priznaní odmien rozhodovala neoprávnená osoba, stráca svoje opodstatnenie. Nedošlo potom k naplneniu znakov bezdôvodného obohatenia v zmysle § 222 Zákonníka práce. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a úspešnej žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec tomuto vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100 %. Okrem skutkových záverov, ku ktorým dospeli okresný aj odvolací súd, dovolateľ namietol proces hodnotenia dôkazov a nedostatočný zreteľ na námietky žalobcu vzťahujúce sa k dôveryhodnosti svedkýň N.. T.I. a N.. Š.. Za najzásadnejšiu vadu dokazovania, vykazujúcu znaky svojvôle zo strany súdov nižších inštancií, dovolateľ označil nesprávne vyhodnotenie článku V. Pracovného poriadku z januára 2005, ktorého obsah súdy zistili nielen vo vzťahu k jazykovému vyjadreniu, ale aj vo vzťahu k jeho účelu. Podľa dovolateľa sa poverenie na zastupovanie vedúceho zamestnanca nikdy netýka žiadnych platových otázok, a to ani rozhodovania o fakultatívnych zložkách platu v podobe odmien. Vo vzťahu k dobromyseľnosti žalovanej namietal, že bola oboznámená s existujúcimi internými predpismi žalobcu a ako mzdová účtovníčka videla a vedela, že súhlas na vyplatenie odmien neudelila k tomu oprávnená osoba, ale N.. T. s obmedzeným poverením zastupovania generálnej riaditeľky. Žalovaná teda mala a mohla vedieť nielen o obmedzení zastupovania generálnej riaditeľky, ale aj o tom, že ide o sumu nesprávne určenú (určenú k tomu neoprávnenou osobou). Či už ide o návrh na vyplatenie odmien predložený v súdnom konaní žalobcom alebo predložený žalovanou, nejde o dôvod na vyplatenie odmien; týmto je až rozhodnutie zamestnávateľa o jej priznaní, ktorého existencia v konaní nebola zo strany žalovanej preukázaná. Poukázal aj na ust. § 10 ods. 2 Zákonníka práce týkajúce sa záväznosti úkonov zamestnávateľa urobených zamestnancom, ktorý prekročil svoje oprávnenia v pracovnoprávných vzťahoch. Zdôraznil, že namietal dôveryhodnosť svedkýň N.. T. a N.. Š., pretože obe sú stranami v ďalších súvisiacich súdnych konaniach, zastupuje ich rovnaká advokátka, navzájom si dosvedčujú skutočnosti a majú objektívne možnosť navzájom komunikovať o sporných veciach. Svedkyne nevedeli jednoznačne uviesť kritériá použité pri stanovení konkrétnej výšky odmien napriek tomu, že svedkyňa N.. Š. výslovne uviedla, že si pamätá pokyn generálnej riaditeľky na vyplatenie odmien. Rovnako svedkyňa N.. T. uviedla, že generálna riaditeľka jej dala pokyn, v zmysle ktorého mohla sama podľa svojho uváženia rozhodnúť o výške odmien. Generálna riaditeľka ako svedkyňa uviedla, že N.. T. poverila iba prípravou podkladov potrebných na rozhodovanie o priznaní odmien, pretože návrh na odmenu podáva priamy nadriadený toho-ktorého zamestnanca a konečné rozhodnutie je vždy na generálnom riaditeľovi. Súdy nezohľadnili možnosť, že o konaní žalovanej a jej nadriadených N.. T. a N.. Š. generálna riaditeľka vôbec nemusela mať vedomosť z dôvodu čerpania dovolenky do 10.01.2011 a na pracovnej porade 11.01.2011 ďakovala za zvládnutie skutočne zadaných úloh, o ktorých mala vedomosť, nie za svojvoľné konanie troch zamestnankýň, o ktorom vedomosť nemala.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7. Dovolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 251/03). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona teda treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

8. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov. Súd v civilnom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhov na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu.

9. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, vyplývajúcej z ústavného princípu nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku, normatívne rozvinutá v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov urobí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (v podrobnostiach pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 729).

10. Jedným z dôkazných prostriedkov je svedecká výpoveď upravená v § 196 a nasl. CSP. Predmetom svedeckej výpovede sú skutočnosti, ktoré svedok vnímal svojimi zmyslami. Každá fyzická osoba je povinná ustanoviť sa na predvolanie na súd a vypovedať ako svedok. Svedkom môže byť aj zaujatá osoba, teda osoba, ktorá má na výsledku sporu záujem. Svedok je preto osobou nezastupiteľnou a nezameniteľnou (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 742). Ak súd zistí okolnosti, ktoré môžu ovplyvniť svedkovu dôveryhodnosť, vezme ich do úvahy pri hodnotení svedeckej

výpovede. Dôveryhodnosť svedka súd hodnotí s prihliadnutím na jeho pomer k stranám sporu aj k prejednávanej veci, k jeho rozumovej aj duševnej úrovni a k okolnostiam, ktoré sprevádzali jeho vnímanie skutočností, o ktorých vypovedá. Rovnako zohľadňuje správanie svedka pri výsluchu (jeho presvedčivosť, ochotu odpovedať na otázky, plynulosť výpovede, istotu a pod.) aj poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (súlad svedeckej výpovede s inými dôkazmi). K záveru o nedôveryhodnosti svedka môžu viesť len závažné rozpory v jeho výpovedi, resp. rozpory medzi výpoveďami svedkov navzájom a tvrdeniami protistrany v konaní. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 276/014 uviedol, že spochybňovanie objektívnosti výpovedí svedkov a účastníkov konania iba na základe ich kolegiálneho alebo iného rodinného či spoločenského vzťahu bez toho, aby vierohodnosť výpovedí spochybňovali aj iné, objektívne zadokumentované skutočnosti a dôkazy, v prípadoch, keď jediným dostupným dôkazom je práve iba výpoveď účastníkov konania, či svedkov, majúcich medzi sebou takýto vzťah, by viedlo k nemožnosti uniesť dôkazné bremeno navrhovateľom a zároveň k vytvoreniu neakceptovateľnej „prezumpcie nepravdivosti“ svedeckých výpovedí, či tvrdení účastníkov konania. Svedok môže odprieť výpoveď iba v prípadoch uvedených v § 201 ods. 1 CSP.

11. Vychádzajúc z vyššie uvedených postulátov a z obsahu dovolania, dospel dovolací súd k záveru, že súdy prejednávajúce spor považovaním svedkýň N.. Š. a N.. T. za dôveryhodné, neporušili právo žalobcu na spravodlivý proces. Z hodnotenia svedeckých výpovedí súdmi zisťujúcimi skutkový stav nevyplýva, že by tieto pri hodnotení svedeckých výpovedí uvedených svedkýň (nielen každej jednotlivo, ale tiež v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi) nezobrali do úvahy okolnosti, ktoré by mohli ovplyvniť dôveryhodnosť svedkýň. Vo výpovediach uvedených svedkýň (zohľadňujúc aj časový úsek, ktorý uplynul od doby rozhodovania o vyplatení odmien do doby podania svedectiev ovplyvňujúci prirodzené oslabenie pamäťovej stopy o vnímaných udalostiach) neboli zistené závažné rozpory tak, ako neboli zistené rozpory medzi výpoveďami svedkýň navzájom a tvrdeniami protistrany v konaní. Ak dovolaateľ poukazuje na to, že súdy vôbec nezohľadnili možnosť, že generálna riaditeľka nemusela mať vôbec vedomosť o konaní žalovanej a uvedených svedkýň z dôvodu čerpania dovolenky v rozhodnom období, samotná generálna riaditeľka T.. H. W., L.. ako svedkyňa vypovedala, že poverila svedkyňu N.. T. prípravou podkladov potrebných na rozhodovanie o priznaní odmien (návrhových listov), pričom si nepamätala, či medzi množstvom inej agendy podpisovala aj zoznam zamestnancov s výškou vyplatených odmien, na základe ktorého sa následne vypracovávajú návrhové listy. Tvrdenie svedkyne N.. Š., že generálna riaditeľka aj v čase čerpania dovolenky chodila do práce, aby dala určité pokyny alebo skonzultovala potrebné veci, dovolaateľ nespochybnil.

12. Dovolaací súd nezistil pochybenie súdov nižších inštancií ani pri hodnotení dokazovania smerujúceho k zisteniu, či žalovaná zamestnankyňa disponovala vedomosťou alebo musela z okolností predpokladať, že jej vyplatená odmena je sumou nesprávne určenou alebo omylom vyplatenou resp. vedomosťou o prekročení rozsahu oprávnenia poverenou zamestnankyňou (N.. T.). Dovolaateľ vyvodzoval vedomosť žalovanej o tom, že konanie N.. T. pri vyplácaní koncoročných odmien prekračuje rozsah jej oprávnení poverenej zamestnankyne z pracovného zaradenia žalovanej na poste mzdovej účtovníčky oboznámenej s Pracovným poriadkom zamestnávateľa vrátane jeho čl. V. Okresný súd v tejto súvislosti uviedol, že vo vzťahu ku kritériu dobromyseľnosti zamestnanca pri povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie vzniknuté z neplatného právneho úkonu musí zamestnávateľ preukázať, že túto neplatnosť spôsobil resp. vyvolal sám zamestnanec. V ods. 28. odôvodnenia svojho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalovaná ako priama podriadená N.. Š. a v druhom stupni N.. T. bola povinná rešpektovať ich príkazy, pri určení výšky odmeny nekonala svojvoľne (čo obe svedkyne potvrdili) a ani pri jej zúčtovaní, keď odmeny boli vyplatené všetkým zamestnancom žalobcu. Vyššiu výšku odmeny u žalovanej žalovaná aj svedkyne odôvodnili práve potrebou spracovania celej mzdovej a účtovnej agendy odmien v čase vianočných sviatkov, kedy nečerpali dovolenku a pracovali aj nad rámec pracovného času, keď na pracovnej porade konanej 11.01.2011 generálna riaditeľka poďakovala „riaditeľke ÚEP H.. T. a jej úseku za mimoriadne pracovné výkony pri plnení urgentných úloh zadaných v čase vianočných a novoročných sviatkov“ (č. l. 87 p. v. súdneho spisu, pozn. dovolacieho súdu). Okresný súd tiež zistil, že rozdelenie odmien zabezpečovala N.. T. a na základe jej pokynov N.. Š. a žalovaná. Žalobca potom nepreukázal svojvoľné konanie žalovanej a jej nedobromyseľnosť ani to, že by spôsobila neplatnosť právneho úkonu (pokiaľ by

poverenie na zastupovanie udelené generálnou riaditeľkou N.. T. bolo neplatným právnym úkonom), v dôsledku ktorého sa mala na jeho úkor bezdôvodne obohatiť (§ 222 ods. 6 Zákonníka práce). Odvolací súd (v bode 26. jeho rozsudku) doplnil, že žalovaná ako mzdová účtovníčka nebola povinná skúmať ani overovať, aké poverenie na zastupovanie dostala N.. T., či jej poverenie bolo alebo nebolo vydané v súlade s Pracovným poriadkom. S ohľadom na okolnosti a situáciu v danom čase žalovaná nemohla nadobudnúť ani dôvodnú pochybnosť o tom, že N.. T. konala nad rozsah poverenia. Odvolací súd zdôraznil, že vedomosť zamestnanca (§ 10 ods. 2 Zákonníka práce), ktorého sa poverenie priamo netýka, o prekročení poverenia nie je viazané na objektívnu skutočnosť, že obmedzenie poverenia vyplýva z Pracovného poriadku, ale na jeho subjektívnu vedomosť o prekročení rozsahu poverenia, čo predpokladá znalosť o rozsahu, v akom bolo poverenie vedúcim zamestnancom udelené. Navyše, generálna riaditeľka po návrate z dovolenky v januári 2011 nedeclarovala žiadne pochybenie či svojvoľné konanie N.. T. (urobila tak až pod vplyvom finančnej kontroly prebiehajúcej od novembra 2011 do marca 2012, pozn. dovolacieho súdu).

13. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalobcu nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Žalobca autonómne mal možnosť v konaní pred súdmi využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

14. Vzhľadom na uvedené vyhodnotenie dokazovania otázky dobromyseľnosti žalovanej zamestnankyne pri prijatí vyplatenej odmeny bolo pre účely ďalšieho konania irelevantným zaoberať sa hodnotením dokazovania súdmi nižších inštancií pri posudzovaní, či poverená zamestnankyňa N.. T. (ne)prekročila rozsah poverenia v spojení s čl. V. Pracovného poriadku v procese rozhodovania o priznaní a vyplatení odmien zamestnancom žalobcu.

15. Dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné. Dovolací súd naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu spočívajúceho v tvrdení existencii vady zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalobcu na spravodlivý proces nezistil, preto dovolanie žalobcu po prejednaní bez pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) podľa § 448 CSP zamietol.

16. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej podľa ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. Žalovanej ale v dovolacom konaní nijaké trovy nevznikli, preto jej dovolací súd ich náhradu nepriznal.

17. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.